

Handläggare
Elisabeth Forsberg Uvemo
Telefon: 0850833010

Till
Utbildningsnämnden
2024-01-25

Kompetensutvecklingsinsatser för skolans professioner avseende barn med NPF-diagnoser

Svar på skrivelse från Linnéa Vinge och Mats Johnsson (båda SD)

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har mottagit en skrivelse från Linnéa Vinge och Mats Johnsson (båda SD) där de ställer följdfrågor gällande förvaltningens kompetensutvecklingsinsatser för skolans professioner avseende barn med NPF-diagnoser.

Förvaltningen redogör i sitt svar på skrivelsen bland annat att av 144 kommunala grundskolor har 79 deltagit i insatsen ”Utredning om särskilt stöd (USS)” och att en utvärdering genomförs efter varje tillfälle. Skoldatateket erbjuder, i samverkan med gruppen Digitala lärresurser på IKT-enheten och mjukvaruleverantörer, varje termin kostnadsfria digitala utbildningar i programmen och Skoldatateket har också en SharePoint-sida tillgänglig för alla anställda i stadens skolor. Som huvudman stöttar förvaltningen dessutom skolorna, med fokus på skolledning, i att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, SKA, kopplat till elevhälsan.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund/Ärendet

Utbildningsnämnden har mottagit en skrivelse från Linnéa Vinge och Mats Johnsson (båda SD) där de ställer följdfrågor gällande förvaltningens kompetensutvecklingsinsatser för skolans professioner avseende barn med NPF-diagnoser som utbildningsnämnden behandlade på nämndsammanträdet i oktober 2023 (dnr. UTBF 2023/5775).

Följande frågor önskar frågeställarna få svar på:

1. Under hur många år har insatsen ”utredning om särskilt stöd (USS)” pågått och hur säkerställer man att alla skolor deltar?
2. Finns det någon utvärdering av insatsen USS?
3. Hur säkerställs att alla grundskolor nyttjar ”skoldatateket” så att alla barn får samma möjlighet till hjälpmedel?
4. Har kompetensutvecklingen ”NPF – tillgänglig skolmiljö utifrån rektorsuppdrag och ledarskap” följts upp? Är planen att även resterande rektorer ska utbildas?
5. Samtliga specialpedagoger, speciallärare och nätverksledare har erbjudits föreläsningen ”hur kan vi arbeta för att ge elever med NPF adekvat stöd i skolan”. Hur många skolor har deltagit på föreläsningen?
6. Hur säkerställs att alla pedagoger får rätt till utbildning och kunskap och att alla elever därmed får likvärdigt stöd när de flesta åtgärder och utbildningar är frivilliga?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med gymnasieavdelningen och avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 16 januari 2024. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 17 januari 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I ett tidigare ärende (Dnr UTBF 2023/5775) till utbildningsnämnden, som svar på ett budgetuppdrag, redovisade förvaltningen arbetet gällande kompetensutvecklingsinsatser för skolans professioner avseende barn med NPF-diagnoser i sin helhet. Här redovisas svaren på de följdfrågor som inkommit utifrån tidigare redovisning.

- 1. Under hur många år har insatsen ”utredning om särskilt stöd (USS)” pågått och hur säkerställer man att alla skolor deltar?*

Insatsen har pågått sedan vårterminen 2020 och vid årsskiftet 2023/2024 har 79 av 144 kommunala grundskolor deltagit i denna utbildning. Grundskolecheferna säkerställer att samtliga skolor anmäler sig till utbildningen. Insatsen kan erbjudas 18 skolor per termin.

2. *Finns det någon utvärdering av insatsen USS?*

Samtliga deltagande skolor genomför en digital utvärdering direkt efter genomförd insats. Sex månader efter insatsens genomförande görs även en intervju med rektor.

Skolorna upplever att de har utvecklats inom följande områden efter utbildningens genomförande:

- Att skapa stödjande strukturer i skolan
- Att bedriva ett främjande och förebyggande arbete
- Samsyn och tvärprofessionellt arbete
- Kartläggning, analys och uppföljning/utvärdering
- Elevhälsans arbete/Systematiskt arbete

Under vårterminen 2024 kommer ytterligare utvärderingar att göras av de faktiska utredningar skolorna genomför. Detta för att göra en mer kvalitativ bedömning huruvida kvaliteten höjts efter genomförd insats.

3. *Hur säkerställs att alla grundskolor nyttjar ”skoldatateket” så att alla barn får samma möjlighet till hjälpmedel?*

Skoldatateket erbjuder ett relevant och viktigt stöd till de skolor som är i behov av det. Det är dock rektor som leder skolans systematiska kvalitetsarbete och som avgör vilka resurser och kompetensutvecklingsinsatser som behövs på den enskilda skolan.

Genom centrala licenser på bland annat inlästa läromedel, bildstöd, talsyntes och rättstavningsprogram har alla skolor tillgång till assisterande teknik i form av digitala läs- och skrivverktyg. Skoldatateket erbjuder, i samverkan med gruppen Digitala lärresurser på IKT-enheten och mjukvaruleverantörer, varje termin kostnadsfria digitala utbildningar i programmen.

Skoldatateket har bjudit in alla skolor att utse en pedagogisk nyckelperson. De flesta av stadens skolor har anmält en eller flera nyckelpersoner. De pedagogiska nyckelpersonerna ska fungera som informationsförmedlare och är medlemmar i ett team där nyheter gällande de centrala licenserna och information om kurser skickas ut. Varje termin anordnas också 2–3 nätverksträffar med olika teman. Skoldatateket använder sig även av Pedagog Stockholms nyhetsbrev samt Fredagsbrevet för att nå ut med information om aktuella kurser.

finns information om vilka kurser som erbjuds och vad som kan lånas under en kortare tid för utprovning innan inköp. Under rubriken "Förstå behovet av en tillgänglig lärmiljö" finns mängder av resurser i form av korta filmer, filmade föreläsningar, simuleringar och annat material som används i kurserna, men som även kan användas av skolorna på egen hand. Under rubriken "Skapa en tillgänglig lärmiljö" samlas lathundar och instruktionsfilmer till alla de olika assisterande verktyg som staden erbjuder. Sedan SharePoint-sidan lanserades i januari 2022 har 2 810 unika läsare besökt den, sammanlagt 88 664 gånger (per 2023-11-10).

Skoldatatekets kursutbud på olika teman kopplar ihop kunskaper om de pedagogiska konsekvenserna av olika funktionsnedsättningar, med praktiska tips kring hur man kan skapa en tillgänglig lärmiljö för alla elever med anpassningar i den fysiska och pedagogiska lärmiljön samt med assisterande teknik. Det finns fasta kursdatum på plats på Medioteket som enskilda lärare kan anmäla sig till, men en skola kan även beställa ett processinriktat utbildningspaket som genomförs på skolan. Skoldatateket har satt ihop förslag på paket med 4–5 workshops med 3-4 veckors mellanrum och läxor mellan gångerna att genomföra i klassrummet, men anpassar upplägget till skolans önskemål, förutsättningar och behov. I dagsläget erbjuds fyra paket som alla växt fram ur behov som skolor har uttryckt:

- Läs- och skrivpaket, 4 tillfällen
- Språkutvecklande verktyg och arbetssätt, 5 tillfällen
- NPF – neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (lärare), 5 tillfällen
- NPF för fritids, 5 tillfällen

4. *Har kompetensutvecklingen "NPF – tillgänglig skolmiljö utifrån rektorsuppdrag och ledarskap" följts upp? Är planen att även resterande rektorer ska utbildas?*

I utvärderingen av kompetensutvecklingsinsatsen "NPF-tillgänglig skolmiljö utifrån rektorsuppdrag och ledarskap" framkom att majoriteten av de deltagande rektorerna ansåg att de fått med sig ny viktig kunskap men att de själva tyckte det var utmanade att föra denna kunskap vidare till skolans personal för att få till förändringar som når eleverna. Därför har förvaltningen tagit fram en ny kompetensutvecklingsinsats "Kognitiva villkor för lärande - med extra fokus på NPF" där både skolläda och delar av skolans personal kommer att delta. Denna utbildning påbörjas under vårterminen 2024.

5. *Samtliga specialpedagoger, speciallärare och nätverksledare har erbjudits föreläsningen "hur kan vi arbeta för att ge elever med NPF adekvat stöd i skolan". Hur många skolor har deltagit på föreläsningen?*

Från grundskolorna har 72 deltagit och från gymnasieskolorna har 13 deltagit i föreläsningen.

6. *Hur säkerställs att alla pedagoger får rätt till utbildning och kunskap och att alla elever därmed får likvärdigt stöd när de flesta åtgärder och utbildningar är frivilliga?*

Som huvudman stöttar förvaltningen skolorna, med fokus på skolledning, i att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, SKA, kopplat till elevhälsan. Bland annat har förvaltningen tagit fram och sammanställt underlaget "Trygghet och elevhälsa" med data som rör bland annat måluppfyllelse, frånvaro och beslut om särskilt stöd. Detta underlag hjälper skolledningen att tillsammans med elevhälsan analysera och identifiera utmaningar på skolan så som pedagogers behov av kompetensutveckling eller svårigheter att anpassa och möta elevgrupperns behov. Utifrån detta utformar varje skola ett lokalt utvecklingsarbete med både egna och externa utbildningsinsatser. De obligatoriska nätverken för elevhälsans professioner har som tema under två år (2023–2025) NPF vilket innebär en generell kompetenshöjning i samtliga kommunala skolor i staden.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt för jämställdhet

Då ärendet är ett svar på frågor i en skrivelse gör förvaltningen ingen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Peter Bragner
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Skrivelse med anledning av kompetensutvecklingsinsatser för skolans professioner avseende barn med NPF-diagnoser

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2024-01-16